

WAT ZIJN OBLIGATIES?

Ondernemers hebben geld nodig om een bedrijf op te starten en te laten groeien. Dat geld kunnen ze op verschillende manieren bij elkaar brengen. Ze kunnen zelf investeren of een lening bij een bank aangaan. Ze kunnen ook rechtstreeks een beroep doen op spaarders en beleggers door obligaties uit te geven.

Ook de overheid geeft obligaties uit. Een obligatie van de Belgische overheid noemt men in de volksmond ook een **staatsbon**. Het is geld dat de overheid ophaalt bij het grote publiek. Het bedrijf of de overheid die de obligatie uitgeeft, noemt men de **emittent**.

Als u een obligatie van een bedrijf of van een overheid koopt, leent u geld uit aan de emittent. Die moet die lening na een vooraf afgesproken periode terugbetalen. In ruil voor het ter beschikking stellen van uw geld ontvangt u tijdens de looptijd intresten van de emittent. Dit noemt men de **coupon**.

Op het einde van de looptijd, op de **eindvervaldag**, krijgt u normaal gezien uw inleg terug. U houdt er echter best rekening mee dat als de emittent failliet gaat, uw inleg niet of slechts gedeeltelijk terugbetaald kan worden. Kies dus voor een emittent met een hoge kredietwaardigheid indien u dit risico wenst te vermijden.

Laat u niet verblinden door een zeer hoge coupon of een al te aantrekkelijk rendement. Een hoge coupon of een zeer lage notering van een obligatie kan er immers op wijzen dat de emittent in moeilijkheden verkeert waardoor de kans reëel is dat u uw inleg op de eindvervaldag niet of slechts gedeeltelijk terugkrijgt.

U kunt obligaties kopen op het ogenblik dat een bedrijf of een overheid beslist om obligaties uit te geven. U koopt ze dan op de **primaire markt**. Als een obligatie voor de eerste keer wordt uitgegeven, krijgt ze een waarde mee: **de nominale waarde**. De nominale waarde is niet altijd de som die u effectief moet betalen om de obligatie te kunnen kopen. Het is best mogelijk dat u iets meer of iets minder dan de nominale waarde moet betalen. De prijs die u moet betalen voor de obligatie, noemt men de **uitgifteprijs**. Bijvoorbeeld: de nominale waarde van de obligatie is 1000 euro, maar de uitgifteprijs bedraagt 1010 euro. Het verschil van 10 euro is een **uitgiftepremie** van 1%.

U kunt ook obligaties kopen die al een tijd geleden zijn uitgegeven. U koopt ze dan niet van het bedrijf of de overheid zelf, maar van iemand die zijn obligaties voor de eindvervaldag wenst te verkopen. In dit geval koopt u ze op de **secundaire markt**.

De prijs die u betaalt voor een obligatie op de secundaire markt kan lager of hoger liggen dan de oorspronkelijke uitgifteprijs. Dit wordt onder andere bepaald door de evolutie van de marktrente en de kredietwaardigheid van de emittent (zie risico's). Iemand die zijn obligatie voor de eindvervaldag op de secundaire markt wenst te verkopen, zal dus afhankelijk van de marktomstandigheden, een meer- of minwaarde boeken ten opzichte van z'n initiële inleg. Hij kan dus winst maken of verlies lijden.

Kenmerken

Emittent: het bedrijf, de overheid of de organisatie die de obligatie uitgeeft.

Intresten: de meeste obligaties hebben een vaste intrest. Meestal wordt die intrest jaarlijks uitbetaald. Zo'n jaarlijkse intrest noemt men de **coupon**. U krijgt de intresten op uw obligaties automatisch op uw bankrekening uitbetaald.

Er bestaan ook obligaties met een veranderlijke (= variabele) intrestvoet. De intrest die u ontvangt, schommelt dan meestal met de evolutie van de marktrente. Vraag voldoende informatie aan uw bankier of financieel tussenpersoon vóór u belegt in obligaties met veranderlijke intrest.

Bij sommige obligaties worden alle intresten op de eindvervaldag in één keer uitbetaald. Dat zijn **nulcouponobligaties**. Omdat de intrest op die obligaties niet jaarlijks wordt betaald, stijgt de koers of de waarde van die obligaties jaarlijks. Op de eindvervaldag krijgt u dan een hogere som terugbetaald dan wat u bij de aankoop betaald hebt.

Looptijd: de meeste obligaties hebben een vaste looptijd. Het bedrijf of de overheid waar u geld aan uitleent, zal u laten weten op welke dag ze uw lening zal terugbetalen.

Munt: een obligatie kan uitgegeven worden in euro of in een vreemde munt of valuta.

Risico's

Kredietrisico: als de emittent slechte financiële prestaties levert, bestaat het risico dat de investering volledig verloren gaat. Hoewel erg variabel van de ene emittent tot de andere, is het risico aanwezig, zowel bij een emissie door een bedrijf of

door een overheidsinstelling. De rating die door een ratingbureau aan een emittent wordt toegekend, geeft een indicatie van het risico op insolventie, maar is niet onfeilbaar. Merk op dat dit risico aanzienlijk is verhoogd in het geval van achtergestelde obligaties.

Liquiditeitsrisico: de liquiditeit van een obligatie geeft aan of deze gemakkelijk of moeilijk op de secundaire markt wordt gekocht (of verkocht). Liquide obligaties zijn gemakkelijk te kopen (of verkopen). Illiquide obligaties zijn moeilijk of onmogelijk te kopen (of verkopen). Het liquiditeitsrisico is afhankelijk van de ene obligatie tot de andere.

Renterisico: de waarde van een obligatie is sterk afhankelijk van de marktrente. Als de marktrente stijgt, neemt de waarde van uw obligatie af. De interesten op uw obligatie zijn dan lager dan de marktrente. Uw obligatie zal daarom minder gegeerd zijn op de secundaire markt. Anderzijds, als de koers daalt, neemt de waarde van uw obligatie toe.

Volatiliteitsrisico: de koers van de obligatie is onderhevig aan schommelingen, afhankelijk van de resterende looptijd van de obligatie (hoe langer de resterende looptijd tot vervaldatum, hoe gevoeliger de obligatie is voor koersschommelingen), en de evolutie van de financiële situatie van de emittent (de obligatiekoers reageert negatief op een daling van de rating van de emittent of op het risico van daling van deze rating).

Wisselkoersrisico: een obligatie uitgegeven in een vreemde valuta houdt een wisselkoersrisico in ten opzichte van de euro. Omwille van de wisselkoers kan het bedrag in euro, dat u bij de verkoop of op de vervaldag ontvangt, lager of hoger zijn dan het oorspronkelijk geïnvesteerde bedrag.

Kosten en belastingen

Als u obligaties koopt, houdt u best ook rekening met de kosten en belastingen die u moet betalen. Deze beïnvloeden immers het rendement van uw obligatie.

KOSTEN

Transactiekosten: vergoeding voor de tussenkomst van de bank bij verrichtingen op secundaire markt (aandelen en obligaties).

Marge makelaar: marge die aan de makelaar verschuldigd is voor de uitvoering (selectie van de beste prijs, toegang tot de markt en uitvoering) van een order op secundaire markt.

Wisselkosten (voor obligaties in deviezen): kosten van de wisselverrichting, verschuldigd op transacties in deviezen met afrekening in euro.

Plaatsingscommissie: commissie aan de bank voor de plaatsing van de emissie.

Bewaarloon: kosten die de bank aanreken voor het bewaren van effecten op een effectenrekening.

BELASTINGEN

Taks op beursverrichtingen (TOB): de beurstaks of taks op beursverrichtingen (TOB) is een belasting die verschuldigd is wanneer u bepaalde verrichtingen doet, zoals aankopen en verkopen, op bepaalde reeds uitgegeven financiële instrumenten (aandelen, fondsen, obligaties, ...). Bij de inschrijving op een uitgifte van nieuwe effecten betaalt u dus geen beurstaks.

Roerende voorheffing op de intresten/dividenden: de bank of de onderneming die u intresten of dividenden betaalt, stort de roerende voorheffing door aan de fiscus. U ontvangt dus de netto bedragen: zijnde de (bruto) intresten of dividenden verminderd met de eventuele buitenlandse bronheffing en de ingehouden roerende voorheffing. Die roerende voorheffing is bevrijdend: u moet hierop geen andere belasting meer betalen, waardoor u deze niet moet (wel mag) vermelden op uw aangifte in de personenbelasting.

Belasting op de meerwaarde: Als u obligaties vóór de eindvervaldag verkoopt tegen een hoger bedrag dan de prijs die u hebt betaald bij de aankoop, dan boekt u een meerwaarde. Op die meerwaarde moet u geen belasting betalen.

Meer weten over obligaties?

Ga naar www.wikifin.be of lees onze *Informatiebrochure financiële instrumenten* op onze website www.bnpparibasfortis.be. Bepaalde passages uit deze kennisfiche werden overgenomen van de site www.wikifin.be.

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

BNP PARIBAS
FORTIS

De bank
voor een wereld
in verandering